

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 16 lipca 2024 r.

FB-IV.431.2.2024

(podpisano elektronicznie)Pan

Marcin Baranowski

Starosta Powiatu Opoczyńskiego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 175 ust. 1 pkt 2, ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych², zwanej dalej ustawą o finansach, służby finansowe Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi podległe Wojewodzie Łódzkiemu w składzie:

- Marlena Pacocha, młodszy specjalista w Wydziale Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów,
- Patrycja Pajor, młodszy specjalista w Wydziale Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, pełniąca funkcję członka zespołu kontrolerów,

stosownie do upoważnień odpowiednio Nr 3/1/2024 i Nr 3/2/2024 z dnia 24 stycznia 2024 r., oraz, wydanych przez Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi działającego z upoważnienia Wojewody Łódzkiego, przeprowadziły w Powiecie Opoczyńskim, ul. Kwiatowa 1a, 26-300 Opoczno, w okresie od dnia 29 stycznia 2024 r. do dnia 21 maja 2024 r., kontrolę finansową.

Zakres kontroli, to jest przedmiot i okres objęty kontrolą:

1) przedmiot kontroli:

prawidłowość wykorzystania przekazanych przez Wojewodę Łódzkiego w roku 2023 środków finansowych z Funduszu Pomocy na realizację zadania polegającego na zakwaterowaniu, zapewnieniu całodziennego wyżywienia zbiorowego oraz

¹ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 224)

² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.)

zapewnieniu środków czystości i higieny osobistej oraz innych produktów obywatelom Ukrainy.

2) okres objęty kontrolą: od 01 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

[dowód: akta kontroli, str. 1-2, 5-8]

Działalność jednostki, przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli³, w badanym zakresie ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami⁴.

I. Informacje ogólne

1. Starostą Powiatu Opoczyńskiego, w okresie objętym kontrolą, był i jest obecnie Pan Marcin Baranowski, co potwierdza Uchwała Nr I/3/18 Rady Powiatu Opoczyńskiego z dnia 21 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Starosty Opoczyńskiego.
2. Funkcję Skarbnika Powiatu Opoczyńskiego, w okresie objętym kontrolą, pełniła i nadal pełni Pani Anna Słoniewska, co potwierdza Uchwała Nr III/13/98 Rady Powiatu w Opocznie z dnia 30 grudnia 1998 r. w sprawie powołania Skarbnika Powiatu.

[dowód: akta kontroli, str. 284-287]

II. Szczegółowy zakres kontroli

1. Szczegółowej kontroli poddano przestrzeganie postanowień wynikających z umów:
 - Umowa Nr WBiZK/43/2023 z 31 stycznia 2023 r.,
 - Umowa Nr WBiZK/111/2023 z 22 marca 2023 r.,
 - Umowa Nr WBiZK/183/2023 z 30 maja 2023 r.,
 - Umowa Nr WBiZK/235/2023 z 30 sierpnia 2023 r.,
 - Umowa Nr WBiZK/294/2023 z 27 września 2023 r.,
 - Umowa Nr WBiZK/330/2023 z 08 grudnia 2023 r.,o udzielenie środków z Funduszu Pomocy w zakresie zapewnienia miejsc zakwaterowania oraz wyżywienia dla obywateli Ukrainy, zwanych dalej *Umowami*, zawartych pomiędzy: Skarbem Państwa – Wojewodą Łódzkim, reprezentowanym, przez Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi a Powiatem Opoczyńskim reprezentowanym przez Starostę Powiatu Opoczyńskiego oraz Wicestarostę Powiatu Opoczyńskiego przy kontrasygnacie Skarbnika Powiatu Opoczyńskiego.

³ art. 3 ust. 1 w zw. z art. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz w zw. z art. 28 ust. 3 pkt 1) i 2) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 190.)

⁴ skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

[dowód: akta kontroli, str. 19-88, 763-778]

2. Kontroli finansowej poddano również:
 - a) prawidłowość ujęcia w księgach rachunkowych kwot otrzymanych środków zgodnie z obowiązującymi przepisami;
 - b) zgodność poniesionych wydatków, sfinansowanych przedmiotowymi środkami z Funduszu Pomocy, z planowanym przeznaczeniem;
 - c) prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków z Funduszu oraz wydatków dokonywanych z tych środków;
 - d) kompletność i rzetelność dokumentów dotyczących dokonywanych operacji gospodarczych i finansowych;
 - e) wiarygodność i prawidłowość rozliczenia przez jednostkę kontrolowaną otrzymanych środków finansowych;
 - f) terminowość zwrotu niewykorzystanych środków zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
 - g) przestrzeganie pozostałych postanowień zawartych umów.

[dowód: akta kontroli, str. 9-13]**III. Ustalenia kontroli**

1. Wojewoda Łódzki, w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁵, zwaną dalej *Ustawa o Funduszu Pomocy*, w celu realizacji zadań określonych w przedmiotowej ustawie⁶, wydał Staroście Opoczyńskiemu, w dniu 24 maja 2022 r., polecenie Nr ZK-II.6333.184.2022. W oparciu o przedmiotowe polecenie zostały zawarte *Umowy* pomiędzy Skarbem Państwa – Wojewodą Łódzkim, reprezentowanym, przez Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi a Powiatem Opoczyńskim reprezentowanym przez Starostę Powiatu Opoczyńskiego oraz Wicestarostę Powiatu Opoczyńskiego, przy kontrasygnacie Skarbnika Powiatu Opoczyńskiego. *Umowy* były zawierane na okresy dwumiesięczne, począwszy od miesiąca styczeń 2023 r..

Przedmiotem zadania zleconego Powiatowi Opoczyńskiemu było udzielenie pomocy obywatelom Ukrainy, polegającej na zapewnieniu zakwaterowania, całodziennego

⁵ Dz.U. z 2024 r., poz. 167 ze zm.

⁶ Art. 1 *Ustawy o Funduszu Pomocy*

wyżywienia zbiorowego oraz zapewnienia środków czystości i higieny osobistej oraz innych produktów.⁷

Na finansowanie kosztów realizacji zadania, będącego przedmiotem powyższych *Umów* Wojewoda Łódzki przyznał Powiatowi Opoczyńskiemu środki z *Funduszu Pomocy* w łącznej wysokości 3 035 550,00 zł w dziale 852, rozdziale 85295, § 2100, na okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

Środki te zostały wyliczone na podstawie zadeklarowanej przez Powiat Opoczyński i określonej w *Umowach*, na każde dwa kolejne miesiące roku 2023, maksymalnej ilości osób mogących zostać objętymi pomocą oraz określonej w *Umowach* stawki, wynoszącej 70,00 zł na 1 (jedną) osobę na 1 (jedną) dobę.

Przyznane środki na poszczególne okresy przedstawiały się następująco:

Numer Umowy	Okres wykonania Zadania	Maksymalna ilość osób określona w Umowach	Stawka za 1 osobę na 1 dobę (w złotych)	Wartość środków finansowych (w złotych)
WBiZK/43/2023	styczeń/luty	55	70,00	227 150,00
WBiZK/111/2023	marzec/kwiecień	55	70,00	234 850,00
WBiZK/183/2023	maj/czerwiec	165	70,00	704 550,00
WBiZK/235/2023	lipiec/sierpień	165	70,00	716 100,00
WBiZK/294/2023	wrzesień/październik	135	70,00	576 450,00
WBiZK/330/2023	listopad/grudzień	135	70,00	576 450,00

[dowód: akta kontroli, str. 19-88, 763-788]

2. Wojewoda Łódzki przekazał środki z *Funduszu Pomocy* na wyodrębniony rachunek bankowy Powiatu Opoczyńskiego w łącznej kwocie 2 705 403,00 zł. Środki przekazywane były w oparciu o prawidłowo wypełnione *wnioski o przekazanie środków z Funduszu Pomocy*, przekazane do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi oraz po pełnym wykorzystaniu dotychczas przekazanych środków z *Funduszu Pomocy* (nie dotyczy miesiąca styczeń 2023 r., do którego miała zostać potwierdzona adekwatność wysokości wnioskowanych środków). *Wnioski o przekazanie środków z Funduszu Pomocy* składane były na każdy kolejny miesiąc roku 2023, poza dwoma wnioskami złożonymi na okres dłuższy niż miesiąc; były to okresy: lipiec – sierpień oraz listopad – grudzień.

⁷ Art. 12 ust. 1 *Ustawy o Funduszu Pomocy*

Środki te zostały wyliczone na podstawie wskazywanej przez Powiat Opoczyński we wnioskach ilości osób faktycznie objętych pomocą oraz określonej w *Umowach* stawki, wynoszącej 70,00 zł na 1 (jedną) osobę na 1 (jedną) dobę.

Faktycznie przekazane środki (na podstawie wniosków) na poszczególne miesiące/okresy dwumiesięczne, przedstawiały się następująco:

Nr Umowy	Miesiąc	Ilość osób objęta pomocą (uśredniona)	Stawka za 1 osobę za 1 dobę (w złotych)	Wartość środków finansowych (w złotych)
WBiZK/43/2023	styczeń	46	70,00	98 700,00
	luty	45	70,00	48 234,00
WBiZK/111/2023	marzec	42	70,00	91 140,00
	kwiecień	42	70,00	63 256,00
WBiZK/183/2023	maj	164	70,00	355 880,00
	czerwiec	163	70,00	315 833,00
WBiZK/235/2023	lipiec	150	70,00	650 860,00
	sierpień			
WBiZK/294/2023	wrzesień	124	70,00	259 630,00
	październik	121	70,00	262 500,00
WBiZK/330/2023	listopad	130	70,00	559 370,00
	grudzień			
Razem				2 705 403,00

[dowód: akta kontroli, str. 89-92, 111-112, 115-116, 132-135, 156-157, 181-184, 203-204]

- Umowy zawarte pomiędzy Wojewodą a *Beneficjentem*, zezwalały temu ostatniemu na realizację zadania z wykorzystaniem miejsc zakwaterowania oraz wyżywienia utworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, poprzez zawarcie z tymi

jednostkami stosownych *Porozumień*. Rozliczenie realizacji zadania wykonanego przez jednostki samorządu terytorialnego następowało poprzez refundację poniesionych kosztów. Powiat Opoczyński zawarł następujące *Porozumienia* z Gminami:

a. Białaczów:

- Porozumienie Nr 1/2023/OZ z dnia 03.02.2023 r., zawarte na okres od 1 stycznia do 28 lutego 2023 r.,
- Porozumienie Nr 5/2023/OZ z dnia 23.03.2023 r., zawarte na okres od 1 marca do 30 kwietnia 2023 r.,
- Porozumienie Nr 9/2023/OZ z dnia 31.05.2023 r., zawarte na okres od 1 maja do 30 czerwca 2023 r.,
- Porozumienie Nr 13/2023/OZ z dnia 30.08.2023 r., zawarte na okres od 1 lipca do 31 sierpnia 2023 r.,
- Porozumienie Nr 17/2023/OZ z dnia 28.09.2023 r., zawarte na okres od 1 września do 31 października 2023 r.,
- Porozumienie Nr 18/2023/OZ z dnia 8.12.2023 r., zawarte na okres od 1 listopada do 31 grudnia 2023 r.

b. Drzewica:

- Porozumienie Nr 2/2023/OZ z dnia 3.02.2023 r., zawarte na okres od 1 stycznia do 28 lutego 2023 r.,
- Porozumienie Nr 6/2023/OZ z dnia 23.03.2023 r., zawarte na okres od 1 marca do 30 kwietnia 2023 r.,
- Porozumienie Nr 10/2023/OZ z dnia 31.05.2023 r., zawarte na okres od 1 maja do 30 czerwca 2023 r.,
- Porozumienia Nr 14/2023/OZ z dnia 31.08.2023 r., zawarte na okres od 1 lipca do 31 sierpnia 2023 r.

c. Paradyż:

- Porozumienie Nr 3/2023/OZ z dnia 03.02.2023 r., zawarte na okres od 1 stycznia do 28 lutego 2023 r.,
- Porozumienie Nr 7/2023/OZ z dnia 23.03.2023 r., zawarte na okres od 1 marca do 30 kwietnia 2023 r.,
- Porozumienia Nr 11/2023/OZ z dnia 31.05.2023 r., zawarte na okres od 1 maja do 30 czerwca 2023 r.,
- Porozumienie Nr 15/2023/OZ z dnia 30.08.2023 r., zawarte na okres od 1 lipca do 31 sierpnia 2023 r.

d. Sławno:

- Porozumienie nr 4/2023/OZ z dnia 01.02.2023 r., zawarte na okres od 1 stycznia do 28 lutego 2023 r.,
- Porozumienie Nr 8/2023/OZ z dnia 23.03.2023 r., zawarte na okres od 1 marca do 30 kwietnia 2023 r.,
- Porozumienie Nr 12/2023/OZ z dnia 31.05.2023 r., zawarte na okres od 1 maja do 30 czerwca 2023 r.,
- Porozumienie Nr 16/2023/OZ z dnia 30.08.2023 r., zawarte na okres do 1 lipca do 31 sierpnia 2023 r.

Powiat Opoczyński zawarł także 4 (cztery) Umowy z podmiotem XYZ⁸ na okresy:

- Umowa Nr 1/2023/OZ, zawarta na okres od 1 maja do 30 czerwca 2023 r.,
- Umowa Nr 2/2023/OZ, zawarta na okres od 1 lipca do 31 sierpnia 2023 r.,
- Umowa Nr 3/2023/OZ, zawarta na okres od 1 września do 31 października 2023 r.,
- Umowa Nr 4/2023/OZ, zawarta na okres od 1 listopada do 31 grudnia 2023 r..

[dowód: akta kontroli, str. 226-259, 298-459]

4. Powiat Opoczyński, zwany dalej *Beneficjentem*, zobowiązany został do udzielenia pomocy objętej zakresem zadania, na warunkach określonych w *Ustawie o Funduszu Pomocy*⁹ oraz w zawartych *Umowach*, które przedstawiały się następująco:
- a) *Beneficjent* udziela pomocy obywatelom Ukrainy nie dłużej niż przez 120 dni od dnia pierwszego wjazdu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) po upływie 120 dni od dnia pierwszego wjazdu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, *Beneficjent* udziela pomocy obywatelowi Ukrainy jeżeli posiada on numer PESEL oraz pokryje z góry, 50% kosztów pomocy, a więc kwotę 35,00 zł dziennie,
 - c) po upływie 180 dni od dnia pierwszego wjazdu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, *Beneficjent* udziela pomocy obywatelowi Ukrainy jeżeli posiada on numer PESEL oraz pokryje z góry, 75% kosztów pomocy, a więc kwotę 52,50 zł.

⁸ Dane zanonimizowane

⁹ Art. 12 ust. 17, ust. 17a i ust. 17b *Ustawy o Funduszu Pomocy*

Obowiązek partycypacji w kosztach pomocy, wskazany powyżej, nie dotyczył obywateli Ukrainy, którzy spełnili warunki określone w *Ustawie o Funduszu Pomocy*¹⁰. Ze względu na to, *Beneficjent* został zobligowany w *Umowach* do weryfikacji zasadności zwolnienia obywatela Ukrainy z uczestnictwa w kosztach udzielanej pomocy, a więc do posiadania stosownych zaświadczeń i oświadczeń obywateli Ukrainy, będących podstawą owego zwolnienia.

Zespół kontrolerów dokonał weryfikacji przedmiotowych zaświadczeń i oświadczeń za okres sześciomiesięczny, a mianowicie za okresy: marzec – kwiecień 2023 r., lipiec – sierpień 2023 r., listopad – grudzień 2023 r.. W oparciu o otrzymane od Beneficjenta dokumenty, zespół kontrolerów stwierdził niespełnienie przez obywateli Ukrainy warunków do zwolnienia ich z partycypacji w kosztach zakwaterowania i wyżywienia, w oparciu o wskazaną przez jednostkę kontrolowaną podstawę prawną, w poniższych przypadkach:

- zwolnienie obywatela Ukrainy na podstawie art. 12 ust. 17c pkt 2a) Ustawy o Funduszu Pomocy, pomimo braku osiągnięcia wymaganego w treści przepisu wieku 60 lat – dotyczy 1 (jednego) obywatela,
- zwolnienie obywatela Ukrainy na podstawie art. 12 ust. 17c pkt 4) Ustawy o Funduszu Pomocy w sytuacji przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z małżonkiem/małżonką, podczas gdy przepis wprost wskazuje na osoby samotnie sprawujące opiekę nad trojgiem i więcej dzieci – dotyczy 7 (siedmiu) obywateli.

Obywatel Ukrainy	Data przekroczenia granicy przy pierwszym wjeździe do RP	Wskazana w zestawieniach Powiatu Opoczyńskiego (Rozliczenie środków) Podstawa prawna zwolnienia obywatela Ukrainy z partycypacji w kosztach	Ilość dni, dla których brak jest podstawy prawnej zwolnienia obywatela Ukrainy z partycypacji w kosztach	% udziału obywatela Ukrainy w partycypacji w kosztach	Kwota udziału obywatela Ukrainy w partycypacji w kosztach (w złotych)	Kwota do zwrotu (w złotych)
AA ¹¹	01.06.2022	art. 12 ust. 17c pkt 4)	143	75%	52,50	7 507,50
AB ¹²	01.06.2022	art. 12 ust. 17c pkt 4)	143	75%	52,50	7 507,50
AC ¹³	06.03.2022	art. 12 ust. 17c pkt 4)	245	75%	52,50	12 862,50

¹⁰ Art. 12 ust. 17c i ust. 17d *Ustawy o Funduszu Pomocy*

¹¹ Dane zanonimizowane

¹² Dane zanonimizowane

¹³ Dane zanonimizowane

Obywatel Ukrainy	Data przekroczenia granicy przy pierwszym wjeździe do RP	Wskazana w zestawieniach Powiatu Opoczyńskiego (Rozliczenie środków) Podstawa prawna zwolnienia obywatela Ukrainy z partycypacji w kosztach	Ilość dni, dla których brak jest podstawy prawnej zwolnienia obywatela Ukrainy z partycypacji w kosztach	% udziału obywatela Ukrainy w partycypacji w kosztach	Kwota udziału obywatela Ukrainy w partycypacji w kosztach (w złotych)	Kwota do zwrotu (w złotych)
AD ¹⁴	11.05.2022	art. 12 ust. 17c pkt 4)	58	75%	52,50	3 045,00
AE ¹⁵	04.02.2022	art. 12 ust. 17c pkt 4)	200	75%	52,50	10 500,00
AF ¹⁶	18.03.2022	art. 12 ust. 17c pkt 4)	36	75%	52,50	1 890,00
AG ¹⁷	28.04.2022	art. 12 ust. 17c pkt 4)	70	75%	52,50	3 675,00
AH ¹⁸	19.03.2022	art. 12 ust. 17c pkt 2a)	146	75%	52,50	7 665,00
RAZEM						54 652,50

Jednostka kontrolowana złożyła wyjaśnienia¹⁹ na temat wykazanych braków, wskazując m.in.:

- „1. W oparciu o art. 12 ust. 17c pkt 6), pomimo braków formalnych we wnioskach polegających na braku obowiązkowej opinii przedstawiciela obiektu u osób: a) AA²⁰ (zakwaterowany w XYZ²¹) dotyczy okresu od 01.05.2023 r. do 31.12.2023 r. Z ww. osobą został przeprowadzony wywiad, w wyniku przeoczenia nie została wpisana opinia przedstawiciela obiektu (...);”
- „2. W oparciu o art. 12 ust. 17c pkt 4), pomimo niesprawowania samotnie opieki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nad trojgiem i więcej dzieci, wyjaśniamy: a) AE²² (zakwaterowana w XYZ²³) dotyczy okresu od 01.05.2023 r. do 21.09.2023 r. została zwolniona z partycypacji w kosztach w oparciu o art. 12 ust. 17c pkt 4), pomimo, że

¹⁴ Dane zanonimizowane

¹⁵ Dane zanonimizowane

¹⁶ Dane zanonimizowane

¹⁷ Dane zanonimizowane

¹⁸ Dane zanonimizowane

¹⁹ art. 22 pkt 5), art. 24 i art. 25 pkt 3) ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 224)

²⁰ Patrz przypis 11

²¹ Patrz przypis 8

²² Patrz przypis 15

²³ Patrz przypis 8

przyjechała z mężem, ponieważ ma 6 dzieci (...); „c) AG²⁴(zakwaterowana w XYZ) dotyczy okresu od 01.05.2023 r. do 31.12.2023 r. została zwolniona z partycypacji w kosztach w oparciu o art. 12 ust. 17c pkt 4, pomimo, że przyjechała z mężem, który mimo usilnych starań ze względu na barierę językową nie mógł znaleźć pracy i z tego powodu ich sytuacja finansowa jest ciężka”;

- „3. W oparciu o art. 12 ust. 17c pkt 2a) pomimo nieosiągnięcia wieku emerytalnego: AŁ²⁵(zakwaterowana w XYZ²⁶) dotyczy okresu od 01.05.2023 r. do 23.09.2023 r. została zwolniona z partycypacji w kosztach w oparciu o art. 12 ust. 17c pkt 2a). Wiek został wyliczony rocznikowo, nie wzięto pod uwagę miesięcy. Ze względu na wiek i barierę językową, mimo usilnych starań nie mogła znaleźć pracy, w związku z czym nie posiada środków finansowych. Jej sytuacja jest bardzo trudna.”

Wyjaśnienia te oraz złożone dokumenty (notatki służbowe) nie są wystarczające dla przyjęcia, iż mogło dojść do zwolnienia obywateli Ukrainy z partycypacji w kosztach zakwaterowania i wyżywienia w oparciu o wskazane przez jednostkę kontrolowaną podstawy prawne.

- Znaczenie treści art. 12 ust. 17c pkt 4) *samotnie sprawują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci*, jednoznacznie wskazuje, iż podstawa ta nie dotyczy przypadków kiedy opiekę nad dziećmi sprawują małżonkowie wspólnie.
- Podobnie podstawa zwolnienia określona w treści art. 12 ust. 17c pkt 2a) *ukończyli: a) w przypadku kobiet – 60 rok życia, b) w przypadku mężczyzn – 65 rok życia*; oznacza, iż wiek ma zostać ukończony, a więc należy wziąć pod uwagę datę urodzenia (dzień, miesiąc, rok) a nie tylko rok urodzenia.
- Co do podstawy zwolnienia obywatela Ukrainy z partycypacji w kosztach określonej w art. 12 ust. 17c pkt 6), oświadczenie obywatela Ukrainy powinno zostać ocenione w oparciu o art. 12 ust. 17f Ustawy o Funduszu Pomocy. Brak „obowiązkowej opinii przedstawiciela obiektu” zapewniającego zakwaterowanie i wyżywienie, przy jednoczesnym uzasadnieniu podstawy zwolnienia pozwala na przyjęcie, iż doszło do weryfikacji takiego oświadczenia przez podmiot realizujący zadanie.

Beneficjent został zobligowany w Umowach (§ 2 ust. 7) do oceny możliwości partycypacji w kosztach obywateli Ukrainy na podstawie złożonych oświadczeń, zaświadczeń lub w przypadku zwolnienia na podstawie art. 12 ust. 17c pkt 6) Ustawy

²⁴ Patrz przypis 17

²⁵ Patrz przypis 23

²⁶ Patrz przypis 8

o Funduszu Pomocy, kierując się względami humanitarnymi. Otrzymane od Beneficjenta dokumenty i wyjaśnienia nie wskazują, aby taka ocena była dokonywana. Fakt, iż Beneficjent zlecił realizację zadania jednostkom samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorcy XYZ i to te jednostki oraz podmiot zobligowane były do przedłożenia Beneficjentowi wszelkich informacji i dokumentów związanych z realizacją zadania, nie zwalniało Beneficjenta z obowiązku zatwierdzenia złożonych rozliczeń (§ 2 ust. 5 Umów). Elementem koniecznym zatwierdzenia wykonania zleconego zadania jest weryfikacja i na jej podstawie ocena poprawności jego wykonania. „Beneficjent ponosi pełną odpowiedzialność za działania tych podmiotów, zastrzegając, że podmiotem rozliczającym się z Wojewodą jest wyłącznie Beneficjent, który zawarł niniejszą umowę.”²⁷

W związku z niespełnieniem przez wyżej wskazanych obywateli Ukrainy przesłanek, będących podstawą do zwolnienia z partycypacji w kosztach zakwaterowania i wyżywienia wynika, iż jednostka kontrolowana pobrała środki z Funduszu Pomocy w nadmiernej wysokości (§ 6 ust. 9 Umów) i tym samym środki te w kwocie **54 652,50 zł**, winny zostać zwrócone na dedykowany do obsługi Funduszu Pomocy rachunek bankowy Wojewody Łódzkiego prowadzony w NBP O/O w Łodzi Nr 06 1010 1371 0022 1913 9130 1000.

W ocenie zespołu kontrolerów powyższe nieprawidłowości mogą wskazywać na wystąpienie okoliczności naruszenia dyscypliny finansów publicznych polegające na: nieustaleniu należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo ustalenie takiej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia tj. czyn określony w art. 5 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych²⁸.

Powyżej wskazane braki stanowią nieprawidłowość, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik jednostki kontrolowanej.

[dowód: akta kontroli, str. 2283-2350, 3601-3602, 3604-3607]

5. Rozliczenia Gmin i podmiotu XYZ z Powiatem następowało, co do zasady, w terminach określonych Porozumieniami i *Umowami*.

²⁷ § 2 ust. 5 Umów

²⁸ ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 104)

W ramach rozliczenia, Gminy wystawiały Noty księgowe po każdym kolejnym miesiącu realizacji zadania wraz z wypełnionymi Załącznikami, stanowiącymi integralną część Porozumień. Niedotrzymanie terminu nastąpiło w przypadku:

- Gminy Białaczów, która dokonała rozliczenia oraz wystawiła Notę księgową nr 1/04/2023 za miesiąc marzec 2023 r. w dniu 05 kwietnia 2023 r., podczas gdy Porozumienie Nr 5/2023/OZ, na podstawie którego zostało dokonane owo rozliczenie, w swoim § 3 ust. 4 określiło termin rozliczenia na dzień 04 kwietnia 2023 r..

W ramach rozliczenia podmiot XYZ wystawiał po każdym kolejnym miesiącu realizacji zadania fakturę VAT wraz z wypełnionymi Załącznikami, stanowiącymi integralną część *Umów*. Podmiot XYZ dokonywał rozliczeń z Powiatem Opoczyńskim zgodnie z terminami określonymi w Umowach zawartych pomiędzy Powiatem Opoczyńskim a tym podmiotem, a więc do 5 dnia miesiąca następującego po miesiącu podlegającym rozliczeniu. Zgodnie z § 6 ust. 8 *Umów*, dowód księgowy (w tym przypadku faktura VAT) będący podstawą rozliczenia miał zostać wystawiony przez podmiot XYZ z prawidłową datą sprzedaży przypadającą na ostatni dzień okresu rozliczeniowego. Przekazane przez jednostkę kontrolowaną dokumenty księgowe wskazują na niespełnienie wyżej wskazanego warunku, gdyż zostały wystawione w datach:

- faktura VAT nr 2/06/2023 z datą 02.06.2023 r., zamiast z datą 31.05.2023 r.,
- faktura VAT nr 2/07/2023 z datą 03.07.2023 r., zamiast z datą 30.06.2023 r.,
- faktura VAT nr 1/09/2023 z datą 01.09.2023 r., zamiast z datą 31.08.2023 r.,
- faktura VAT nr 2/10/2023 z datą 03.10.2023 r., zamiast z datą 30.09.2023 r.,
- faktura VAT nr 2/11/2023 z datą 02.11.2023 r., zamiast z datą 31.10.2023 r..

[dowód: akta kontroli, str. 226-283, 495-578]

6. Wpływ środków finansowych z Funduszu Pomocy na wyodrębniony rachunek Powiatu Opoczyńskiego został zaewidencjonowany po stronie Wn konta 133 *Rachunek budżetu* i stronie Ma konta 901 *Dochody budżetu*. Operacja wpływu środków finansowych z Funduszu Pomocy do Powiatu Opoczyńskiego została zaewidencjonowana na kontach analitycznych 133-1-31-1 *Umowy ŁUW* w korespondencji z kontem analitycznym 901-1 *Wpływ dotacji i udziałów (dochody budżetu nieobjęte planami finansowymi budżetu i innych jednostek budżetowych)* w łącznej kwocie 2 564 744,09 zł.

Przekazywanie środków z Funduszu Pomocy przez Powiat Opoczyński na wydatki związane z realizacją zadania dla Gmin i Podmiotu XYZ ujmowano po stronie Wn konta 223 *Rozliczenie wydatków budżetowych* i stronie Ma konta 133 *Rachunek budżetu*.

Operacje te ewidencjonowano również na kontach analitycznych 223-1-1 *Starostwo Powiatowe w Opocznie* w korespondencji z kontem analitycznym 133-1-31-1 *Umowy ŁUW*.

W Starostwie Powiatowym w Opocznie środki z Funduszu Pomocy przekazywane Gminom i Podmiotowi XYZ ujmowano po stronie Wn konta 201 *Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami* i stronie Ma konta 130 *Rachunek bieżący jednostki*. Operacje te ewidencjonowano również na kontach analitycznych 201-1/(...) *Rozrachunki z dostawcami* w korespondencji z kontem analitycznym 130-1-1 *Wydatki urzędu*.

Wydatki Powiatu i wydatki Starostwa dotyczące tego zadania ewidencjonowane były równolegle, co wynika z Zarządzenia Nr 45/2017 Starosty Opoczyńskiego z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie: *ustalenia zasad rachunkowości i wprowadzenia zakładowego planu kont dla Budżetu Powiatu i Starostwa Powiatowego w Opocznie*.

Treść Zarządzenia potwierdzająca możliwość jednoczesnego ujmowania wydatków przez Powiat i Starostwo brzmi: „*Starostwo Powiatowe nie dysponuje w banku wyodrębnionym rachunkiem bankowym, korzysta bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu. Wobec powyższego konto 130 służy do ewidencji dochodów i wydatków realizowanych bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu. Obroty urzędu związane z jego dochodami i wydatkami księgowane są w ewidencji urzędu jako zapis wtórny na podstawie dokumentu – Polecenia księgowania dodatkowo na koncie 130 w korespondencji z właściwym dla danej operacji kontem.*”.

[dowód: akta kontroli, str. 481-490, 654-669, 670-745]

7. Wydatki związane z realizacją zadania zostały poniesione przez Powiat Opoczyński w dziale 852 – *Pomoc społeczna*, rozdziale 85295 – *Pozostała działalność*, w § 4350 - *Zakup towarów (w szczególności materiały, leki, żywność) w związku z pomocą obywatelom Ukrainy* oraz w § 4370 – *Zakup usług związanych z pomocą obywatelom Ukrainy*, a więc zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze środków zagranicznych.²⁹

[dowód: akta kontroli, str. 627-650]

8. Otrzymane środki ujęto w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej za okres sprawozdawczy: od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023 w dziale 852, rozdziale 85295, § 2100 w kwocie 2 564 744,09 zł.

²⁹ Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze środków zagranicznych (Dz. U. z 2022 r., poz.513 ze zm.)

Poniesione wydatki ujęto w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków samorządowej jednostki budżetowej za okres sprawozdawczy: od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023 w dziale 852, rozdziale 85295, § 4350 w kolumnie wydatki wykonane w kwocie 141 755,06 zł oraz § 4370 w kolumnie wydatki wykonane w kwocie 2 424 489,03 zł (kwota 1 500,00 zł – środki własne powiatu).

[dowód: akta kontroli, str. 579, 627-650, 2257-2274]

9. Zespół kontrolerów, w oparciu o dokumenty otrzymane od jednostki kontrolowanej stwierdził, iż Powiat Opoczyński prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową dotyczącą realizacji zadania określonego *Umowami*, zarówno po stronie wpływu środków z *Funduszu Pomocy* jak i wydatków dokonywanych z otrzymanych środków.

[dowód: akta kontroli, str. 2148-2153]

10. Dokumenty księgowe, w oparciu o które dokonywane były wydatki na realizację zadania zawierały, co do zasady, informacje określone w § 8 ust. 2 *Umów*, a więc:
- potwierdzenia pod względem merytorycznym oraz formalno – rachunkowym przez osoby do tego upoważnione,
 - zatwierdzenia do wypłaty,
 - dekretację na kontach księgowych,
 - klasyfikację budżetową,
 - numery i daty *Umów* zawartych z Wojewodą,
 - adnotację dotyczącą dokonania płatności ze środków Funduszu Pomocy,
 - datę dokonania płatności.

Wszystkie adnotacje składające się na opis faktury lub noty zostały opatrzone datami, pieczętkami i podpisami osób uprawnionych do ich dokonywania.

Zespół kontrolerów stwierdził dwie nieprawidłowości w zatwierdzeniu dokumentów księgowych do wypłaty, mianowicie:

- w przypadku zatwierdzenia Noty księgowej nr 1/10/2023 z dnia 05.10.2023 r., wystawionej przez Gminę Białaczów, na kwotę 23 536,72 zł nieprawidłowość polegała na błędzie kwotowym wprowadzonym do klasyfikacji budżetowej w odniesieniu do działu 852 rozdziału 85295 § 4370, polegającym na wpisaniu kwoty 23 536,72 zł zamiast kwoty 12 380,58 zł;
- w przypadku zatwierdzenia Faktury VAT nr 4/12/2023 z dnia 11.12.2023 r., wystawionej przez podmiot XYZ, na kwotę 248 080,00 zł nieprawidłowość polegała na

braku klasyfikacji budżetowej, dekretacji na kontach księgowych oraz braku podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania, dla przedmiotowego dokumentu księgowego

Kierownik jednostki kontrolowanej (Starosta Powiatu Opoczyńskiego) przy piśmie z dnia 29 maja 2024 r. przekazał skan powyższych dokumentów, w których poprawiono błędy i dokonano uzupełnień, odpowiednio w opisie: noty księgowej i faktury VAT pod datą 06 lutego 2024 r.

W związku z powyższym nie wydaje się zaleceń pokontrolnych w tym zakresie.

[dowód: akta kontroli, str. 495-578, 3649-3660]

11. Rozliczenia Powiatu Opoczyńskiego z wykorzystania środków z *Funduszu Pomocy*, podpisane przez osoby upoważnione do reprezentowania Powiatu, dokonane w oparciu o Załączniki Nr 1, Nr 2a oraz Nr 2b do *Umów*, następowały każdorazowo w terminach określonych w tych *Umowach*.

[dowód: akta kontroli, str. 93-102, 105-110, 136-153, 158-178, 185, 188-202, 205-219, 222, 760-762]

12. Niewykorzystane środki finansowe w łącznej kwocie 140 658,91 zł, zostały zwrócone przez jednostkę kontrolowaną w terminach określonych w § 6 ust. 1 *Umów*, tj.:

- 09.03.2023 r. kwota 25 516,39 zł, pozostała z okresu styczeń – luty 2023 r.,
- 15.05.2023 r. kwota 32 467,90 zł, pozostała z okresu marzec – kwiecień 2023 r.,
- 17.07.2023 r. kwota 45 491,08 zł, pozostała z okresu maj – czerwiec 2023 r.,
- 18.09.2023 r. kwota 26 875,27 zł, pozostała z okresu lipiec – sierpień 2023 r.,
- 08.11.2023 r. kwota 2 043,43 zł, pozostała z okresu wrzesień – październik 2023 r.,
- 29.12.2023 r. kwota 8 264,84 zł, pozostała z okresu listopad – grudzień 2023 r.

Każdorazowy zwrot niewykorzystanych środków został potwierdzony pismem przesłanym do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, zgodnie z § 6 ust. 6 *Umów*.

[dowód: akta kontroli, str. 621-626, 2098-2145, 2154-2165]

13. Zespół kontrolerów stwierdził, że na rachunku bankowym prowadzonym przez Powiat Opoczyński, dedykowanym dla obsługi *Funduszu Pomocy*, zgromadzone zostały odsetki bankowe pochodzące ze środków tego Funduszu w łącznej wysokości 2 633,23 zł. Odsetki zostały zwrócone na dedykowany do obsługi *Funduszu Pomocy* rachunek bankowy Wojewody Łódzkiego Nr 06 1010 1371 0022 1913 9130 1000, w terminach przewidzianych *Umowami*, tj.:

- 09.03.2023 r. odsetki w kwocie 258,70 zł,

- 15.05.2023 r. odsetki w kwocie 436,17 zł,
- 17.07.2023 r. odsetki w kwocie 852,61 zł,
- 18.09.2023 r. odsetki w kwocie 284,65 zł,
- 08.11.2023 r. odsetki w kwocie 265,98 zł,
- 29.12.2023 r. odsetki w kwocie 27,79 zł,
- 04.01.2024 r. odsetki w kwocie 507,33 zł.

[dowód: akta kontroli, str. 651-652, 2098-2145]

14. Jak wynika z wyjaśnień Sekretarza Powiatu Opoczyńskiego, wypełniając postanowienia § 9 *Umów*, jednostka kontrolowana realizowała działania informacyjne poprzez umieszczenie plakatów informacyjnych w obiektach zakwaterowania obywateli Ukrainy oraz zamieszczenie plakatów informacyjnych na stronie internetowej Powiatu Opoczyńskiego, tj. zgodnie z § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowe lub dofinansowane z budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych³⁰.

[dowód: akta kontroli, str. 224]

W dniu 29 maja 2024 r. za pośrednictwem platformy e-PUAP wpłynęły do Wydziału Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi wniesione przez Starostę Powiatu Opoczyńskiego (kierownika jednostki kontrolowanej) zastrzeżenia z dnia 29 maja 2024 r. do projektu wystąpienia pokontrolnego Nr FB.IV.431.2.2024 z dnia 21 maja 2024 r. Przesłane pismo z zastrzeżeniami zostało opatrzone podpisem kwalifikowanym w dniu 29 maja 2024 r. Termin na wniesienie umotywowanych zastrzeżeń upływał w dniu 31 maja 2024 r., czyli został zachowany termin wynikający z art. 40 ust.1 ustawy o kontroli w administracji rządowej³¹, zgodnie z którym cyt.: *Kierownik jednostki kontrolowanej ma prawo do zgłoszenia, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania projektu, umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.*

Po zapoznaniu się z wniesionymi zastrzeżeniami kierownik komórki do spraw kontroli:

częściowo uwzględnił pierwsze zastrzeżenie, nadając treści części III pkt 4 wystąpienia pokontrolnego nowe brzmienie: *„Powiat Opoczyński, zwany dalej Beneficjentem, zobowiązany został do udzielenia pomocy objętej zakresem zadania, na warunkach*

³⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 953

³¹ Patrz przypis 1

określonych w Ustawie o Funduszu Pomocy³² oraz w zawartych Umowach, które przedstawiały się następująco:

- a) Beneficjent udziela pomocy obywatelom Ukrainy nie dłużej niż przez 120 dni od dnia pierwszego wjazdu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) po upływie 120 dni od dnia pierwszego wjazdu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Beneficjent udziela pomocy obywatelowi Ukrainy jeżeli posiada on numer PESEL oraz pokryje z góry, 50% kosztów pomocy, a więc kwotę 35,00 zł dziennie,
- c) po upływie 180 dni od dnia pierwszego wjazdu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Beneficjent udziela pomocy obywatelowi Ukrainy jeżeli posiada on numer PESEL oraz pokryje z góry, 75% kosztów pomocy, a więc kwotę 52,50 zł.

Obowiązek partycypacji w kosztach pomocy, wskazany powyżej, nie dotyczył obywateli Ukrainy, którzy spełnili warunki określone w Ustawie o Funduszy Pomocy³³. Ze względu na to, Beneficjent został zobligowany w Umowach do weryfikacji zasadności zwolnienia obywatela Ukrainy z uczestnictwa w kosztach udzielanej pomocy, a więc do posiadania stosownych zaświadczeń i oświadczeń obywateli Ukrainy, będących podstawą owego zwolnienia.

Zespół kontrolerów dokonał weryfikacji przedmiotowych zaświadczeń i oświadczeń za okres sześciomiesięczny, a mianowicie za okresy: marzec – kwiecień 2023 r., lipiec – sierpień 2023 r., listopad – grudzień 2023 r.. W oparciu o otrzymane od Beneficjenta dokumenty, zespół kontrolerów stwierdził niespełnienie przez obywateli Ukrainy warunków do zwolnienia ich z partycypacji w kosztach zakwaterowania i wyżywienia, w oparciu o wskazaną przez jednostkę kontrolowaną podstawę prawną, w poniższych przypadkach:

- zwolnienie obywatela Ukrainy na podstawie art. 12 ust. 17c pkt 2a) Ustawy o Funduszu Pomocy, pomimo braku osiągnięcia wymaganego w treści przepisu wieku 60 lat – dotyczy 1 (jednego) obywatela,
- zwolnienie obywatela Ukrainy na podstawie art. 12 ust. 17c pkt 4) Ustawy o Funduszu Pomocy w sytuacji przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z małżonkiem/malżonką, podczas gdy przepis wprost wskazuje na osoby samotnie sprawujące opiekę nad trojgiem i więcej dzieci – dotyczy 7 (siedmiu) obywateli.

³² Art. 12 ust. 17, ust. 17a i ust. 17b Ustawy o Funduszu Pomocy

³³ Art. 12 ust. 17c i ust. 17d Ustawy o Funduszu Pomocy

<i>Obywatel Ukrainy</i>	<i>Data przekroczenia granicy przy pierwszym wjeździe do RP</i>	<i>Wskazana w zestawieniach Powiatu Opoczyńskiego (Rozliczenie środków) Podstawa prawna zwolnienia obywatela Ukrainy z partycypacji w kosztach</i>	<i>Ilość dni, dla których brak jest podstawy prawnej zwolnienia obywatela Ukrainy z partycypacji w kosztach</i>	<i>% udziału obywatela Ukrainy w partycypacji w kosztach</i>	<i>Kwota udziału obywatela Ukrainy w partycypacji i w kosztach (w złotych)</i>	<i>Kwota do zwrotu (w złotych)</i>
<i>AA³⁴</i>	<i>01.06.2022</i>	<i>art. 12 ust. 17c pkt 4)</i>	<i>143</i>	<i>75%</i>	<i>52,50</i>	<i>7 507,50</i>
<i>AB³⁵</i>	<i>01.06.2022</i>	<i>art. 12 ust. 17c pkt 4)</i>	<i>143</i>	<i>75%</i>	<i>52,50</i>	<i>7 507,50</i>
<i>AC³⁶</i>	<i>06.03.2022</i>	<i>art. 12 ust. 17c pkt 4)</i>	<i>245</i>	<i>75%</i>	<i>52,50</i>	<i>12 862,50</i>
<i>AD³⁷</i>	<i>11.05.2022</i>	<i>art. 12 ust. 17c pkt 4)</i>	<i>58</i>	<i>75%</i>	<i>52,50</i>	<i>3 045,00</i>
<i>AE³⁸</i>	<i>04.02.2022</i>	<i>art. 12 ust. 17c pkt 4)</i>	<i>200</i>	<i>75%</i>	<i>52,50</i>	<i>10 500,00</i>
<i>AF³⁹</i>	<i>18.03.2022</i>	<i>art. 12 ust. 17c pkt 4)</i>	<i>36</i>	<i>75%</i>	<i>52,50</i>	<i>1 890,00</i>
<i>AG⁴⁰</i>	<i>28.04.2022</i>	<i>art. 12 ust. 17c pkt 4)</i>	<i>70</i>	<i>75%</i>	<i>52,50</i>	<i>3 675,00</i>
<i>AH⁴¹</i>	<i>19.03.2022</i>	<i>art. 12 ust. 17c pkt 2a)</i>	<i>146</i>	<i>75%</i>	<i>52,50</i>	<i>7 665,00</i>
<i>RAZEM</i>						<i>54 652,50</i>

Jednostka kontrolowana złożyła wyjaśnienia⁴² na temat wykazanych braków, wskazując m.in.:

- „1. W oparciu o art. 12 ust.17c pkt 6), pomimo braków formalnych we wnioskach polegających na braku obowiązkowej opinii przedstawiciela obiektu u osób: a) AA⁴³ (zakwaterowany w XYZ⁴⁴) dotyczy okresu od 01.05.2023 r. do 31.12.2023 r. Z ww. osobą*

³⁴ Dane zanonimizowane

³⁵ Dane zanonimizowane

³⁶ Dane zanonimizowane

³⁷ Dane zanonimizowane

³⁸ Dane zanonimizowane

³⁹ Dane zanonimizowane

⁴⁰ Dane zanonimizowane

⁴¹ Dane zanonimizowane

⁴² art. 22 pkt 5), art. 24 i art. 25 pkt 3) ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 224)

⁴³ Patrz przypis 11

⁴⁴ Patrz przypis 8

został przeprowadzony wywiad, w wyniku przeoczenia nie została wpisana opinia przedstawiciela obiektu (...);

- „2. W oparciu o art. 12 ust. 17c pkt 4), pomimo niesprawowania samotnie opieki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nad trojgiem i więcej dzieci, wyjaśniamy: a) AE⁴⁵(zakwaterowana w XYZ⁴⁶) dotyczy okresu od 01.05.2023 r. do 21.09.2023 r. została zwolniona z partycypacji w kosztach w oparciu o art. 12 ust. 17c pkt 4), pomimo, że przyjechała z mężem, ponieważ ma 6 dzieci (...); „c) AG⁴⁷(zakwaterowana w XYZ) dotyczy okresu od 01.05.2023 r. do 31.12.2023 r. została zwolniona z partycypacji w kosztach w oparciu o art. 12 ust. 17c pkt 4, pomimo, że przyjechała z mężem, który mimo usilnych starań ze względu na barierę językową nie mógł znaleźć pracy i z tego powodu ich sytuacja finansowa jest ciężka”;
- „3. W oparciu o art. 12 ust. 17c pkt 2a) pomimo nieosiągnięcia wieku emerytalnego: AE⁴⁸(zakwaterowana w XYZ⁴⁹) dotyczy okresu od 01.05.2023 r. do 23.09.2023 r. została zwolniona z partycypacji w kosztach w oparciu o art. 12 ust. 17c pkt 2a). Wiek został wyliczony rocznikowo, nie wzięto pod uwagę miesięcy. Ze względu na wiek i barierę językową, mimo usilnych starań nie mogła znaleźć pracy, w związku z czym nie posiada środków finansowych. Jej sytuacja jest bardzo trudna.”

Wyjaśnienia te oraz złożone dokumenty (notatki służbowe) nie są wystarczające dla przyjęcia, iż mogło dojść do zwolnienia obywateli Ukrainy z partycypacji w kosztach zakwaterowania i wyżywienia w oparciu o wskazane przez jednostkę kontrolowaną podstawy prawne.

- Znaczenie treści art. 12 ust. 17c pkt 4) samotnie sprawują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci, jednoznacznie wskazuje, iż podstawa ta nie dotyczy przypadków kiedy opiekę nad dziećmi sprawują małżonkowie wspólnie.
- Podobnie podstawa zwolnienia określona w treści art. 12 ust. 17c pkt 2a) ukończyli: a) w przypadku kobiet – 60 rok życia, b) w przypadku mężczyzn – 65 rok życia; oznacza, iż wiek ma zostać ukończony, a więc należy wziąć pod uwagę datę urodzenia (dzień, miesiąc, rok) a nie tylko rok urodzenia.
- Co do podstawy zwolnienia obywatela Ukrainy z partycypacji w kosztach określonej w art. 12 ust. 17c pkt 6), oświadczenie obywatela Ukrainy powinno zostać ocenione w oparciu o art. 12 ust. 17f Ustawy o Funduszu Pomocy. Brak „obowiązkowej opinii

⁴⁵ Patrz przypis 15

⁴⁶ Patrz przypis 8

⁴⁷ Patrz przypis 17

⁴⁸ Patrz przypis 23

⁴⁹ Patrz przypis 8

przedstawiciela obiektu” zapewniającego zakwaterowanie i wyżywienie, przy jednoczesnym uzasadnieniu podstawy zwolnienia pozwala na przyjęcie, iż doszło do weryfikacji takiego oświadczenia przez podmiot realizujący zadanie.

Beneficjent został zobligowany w Umowach (§ 2 ust. 7) do oceny możliwości partycypacji w kosztach obywateli Ukrainy na podstawie złożonych oświadczeń, zaświadczeń lub w przypadku zwolnienia na podstawie art. 12 ust. 17c pkt 6) Ustawy o Funduszu Pomocy, kierując się względami humanitarnymi. Otrzymane od Beneficjenta dokumenty i wyjaśnienia nie wskazują, aby taka ocena była dokonywana. Fakt, iż Beneficjent zlecił realizację zadania jednostkom samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorcy XYZ i to te jednostki oraz podmiot zobligowane były do przedłożenia Beneficjentowi wszelkich informacji i dokumentów związanych z realizacją zadania, nie zwalniało Beneficjenta z obowiązku zatwierdzenia złożonych rozliczeń (§ 2 ust. 5 Umów). Elementem koniecznym zatwierdzenia wykonania zleconego zadania jest weryfikacja i na jej podstawie ocena poprawności jego wykonania. „Beneficjent ponosi pełną odpowiedzialność za działania tych podmiotów, zastrzegając, że podmiotem rozliczającym się z Wojewodą jest wyłącznie Beneficjent, który zawarł niniejszą umowę.”⁵⁰

*W związku z niespełnieniem przez wyżej wskazanych obywateli Ukrainy przesłanek, będących podstawą do zwolnienia z partycypacji w kosztach zakwaterowania i wyżywienia wynika, iż jednostka kontrolowana pobrała środki z Funduszu Pomocy w nadmiernej wysokości (§ 6 ust. 9 Umów) i tym samym środki te w kwocie **54 652,50 zł**, winny zostać zwrócone na dedykowany do obsługi Funduszu Pomocy rachunek bankowy Wojewody Łódzkiego prowadzony w NBP O/O w Łodzi Nr 06 1010 1371 0022 1913 9130 1000.*

W ocenie zespołu kontrolerów powyższe nieprawidłowości mogą wskazywać na wystąpienie okoliczności naruszenia dyscypliny finansów publicznych polegające na: nieustaleniu należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo ustalenie takiej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia tj. czyn określony w art. 5 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁵¹.

Powyżej wskazane braki stanowią nieprawidłowość, za którą odpowiedzialność ponosi kierownik jednostki kontrolowanej.”;

uwzględnił drugie zastrzeżenie, nadając treść części III pkt 6 wystąpienia pokontrolnego nowe brzmienie: „Wpływ środków finansowych z Funduszu Pomocy na wyodrębniony

⁵⁰ § 2 ust. 5 Umów

⁵¹ tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 104

rachunek Powiatu Opoczyńskiego został zaewidencjonowany po stronie Wn konta 133 Rachunek budżetu i stronie Ma konta 901 Dochody budżetu. Operacja wpływu środków finansowych z Funduszu Pomocy do Powiatu Opoczyńskiego została zaewidencjonowana na kontach analitycznych 133-1-31-1 Umowy ŁUW w korespondencji z kontem analitycznym 901-1 Wpływ dotacji i udziałów (dochody budżetu nieobjęte planami finansowymi budżetu i innych jednostek budżetowych) w łącznej kwocie 2 564 744,09 zł.

Przekazywanie środków z Funduszu Pomocy przez Powiat Opoczyński na wydatki związane z realizacją zadania dla Gmin i Podmiotu XYZ ujmowano po stronie Wn konta 223 Rozliczenie wydatków budżetowych i stronie Ma konta 133 Rachunek budżetu. Operacje te ewidencjonowano również na kontach analitycznych 223-1-1 Starostwo Powiatowe w Opocznie w korespondencji z kontem analitycznym 133-1-31-1 Umowy ŁUW.

W Starostwie Powiatowym w Opocznie środki z Funduszu Pomocy przekazywane Gminom i Podmiotowi XYZ ujmowano po stronie Wn konta 201 Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami i stronie Ma konta 130 Rachunek bieżący jednostki. Operacje te ewidencjonowano również na kontach analitycznych 201-1/(...) Rozrachunki z dostawcami w korespondencji z kontem analitycznym 130-1-1 Wydatki urzędu.

Wydatki Powiatu i wydatki Starostwa dotyczące tego zadania ewidencjonowane były równolegle, co wynika z Zarządzenia Nr 45/2017 Starosty Opoczyńskiego z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie: ustalenia zasad rachunkowości i wprowadzenia zakładowego planu kont dla Budżetu Powiatu i Starostwa Powiatowego w Opocznie.

Treść Zarządzenia potwierdzająca możliwość jednoczesnego ujmowania wydatków przez Powiat i Starostwo brzmi: „Starostwo Powiatowe nie dysponuje w banku wyodrębnionym rachunkiem bankowym, korzysta bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu. Wobec powyższego konto 130 służy do ewidencji dochodów i wydatków realizowanych bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu. Obroty urzędu związane z jego dochodami i wydatkami księgowane są w ewidencji urzędu jako zapis wtórny na podstawie dokumentu – Polecenia księgowania dodatkowo na koncie 130 w korespondencji z właściwym dla danej operacji kontem.”;

oraz **oddalił** trzecie zastrzeżenie do projektu wystąpienia pokontrolnego. Zgodnie z postanowieniami art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁵² kierownik komórki do spraw kontroli w dniu 06 czerwca 2024 r. przekazał

⁵² Patrz przypis 1

kierownikowi jednostki kontrolowanej stanowisko wobec wniesionych zastrzeżeń – sporządzone zgodnie z postanowieniami art. 45 ust. 1 powołanej ustawy.

Pismem z dnia 06 czerwca 2024 r. Starosta Powiatu Opoczyńskiego został poinformowany, że stosownie do uregulowań zawartych w art. 46 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁵³, w przypadku *nieuwzględnienia wszystkich zastrzeżeń sporządza się wystąpienie pokontrolne obejmujące treść projektu wystąpienia pokontrolnego (...), stanowiska kierownika komórki do spraw kontroli wobec oddalonych zastrzeżeń.*

Mimo, iż ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁵⁴ nie przewiduje instytucji odwołania od Stanowiska Kierownika komórki do spraw kontroli w przypadku oddalenia lub całościowego bądź częściowego uwzględnienia wniesionych zastrzeżeń, Starosta Powiatu Opoczyńskiego, w dniu 12 czerwca 2024 r. złożył za pośrednictwem platformy e-PUAP, pismo OZ.5531.39.2024, wnoszące zastrzeżenia zarówno do Stanowiska Kierownika komórki do spraw kontroli, jak i po raz kolejny do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego z dnia 21 maja 2024 r.

Pismem z dnia 11 lipca 2024 r. kierownik komórki do spraw kontroli (Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi) poinformował kierownika jednostki kontrolowanej (Starostę Powiatu Opoczyńskiego) o regulacjach w tym zakresie wynikających z ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej.⁵⁵

Wobec ustaleń, dokonanych w toku przedmiotowej kontroli, proszę Pana Starostę o:

- przestrzeganie postanowień zawartych w Ustawie z dnia 12 marca 2022 r. *o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*, w szczególności wzmożenie nadzoru nad poprawnym stosowaniem w oświadczeniach podstawy prawnej, zwalniającej obywatela Ukrainy z partycypacji w kosztach,
- zintensyfikowanie nadzoru nad prawidłowym, wolnym od pomyłek zatwierdzaniu przez pracowników dokumentów do wypłaty,
- zintensyfikowanie nadzoru nad przestrzeganiem postanowień umów zawieranych z jednostkami podległymi bądź innymi podmiotami.

O sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia proszę powiadomić Wojewodę Łódzkiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

⁵³ Patrz przypis 1

⁵⁴ ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 224)

⁵⁵ ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 224)

Jednocześnie uprzejmie proszę Pana Starostę⁵⁶ o przekazanie informacji o podjętej decyzji o zawiadomieniu Rzecznika dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Łodzi, z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości (część II *Ustalenia kontroli* pkt 4. wystąpienia pokontrolnego), które mogą wskazywać na wystąpienie okoliczności naruszenia dyscypliny finansów publicznych polegające na: *nieustaleniu należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo ustalenie takiej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia*, tj. czyn określony w art. 5 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁵⁷. Do informacji proszę załączyć kopię zawiadomienia⁵⁸.

Informuję także, iż stosownie do zapisów art. 48 ustawy o kontroli⁵⁹ od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO
Anna Rośniak
Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu

Do wiadomości:

Główny Księgowy Budżetu Wojewody

⁵⁶ art. 93 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 104.)

⁵⁷ ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 104.)

⁵⁸ art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 104.)

⁵⁹ Patrz przypis 1